

Sanotaanko se suomeksi? Analyysi teknologiajournalismin sanastosta

Joonas Koivisto

Tekijä(t) Joonas Koivisto	
Koulutusohjelma Journalismin koulutusohjelma	
Raportin/Opinnäytetyön nimi Sanotaanko se suomeksi? Analyysi teknologiajournalismin sanastosta	Sivu- ja liitesivumäärä 34
<p>Opinnäytetyössäni tutkin sitä, esiintyykö teknologiajournalismin teksteissä paljon englannin kielestä mukautettuna lainoina tai sitaattilainoina tulleita sanoja. Tutkimuksen pohjalla on ajatus siitä, että suomen kieli elää jatkuvaa muutosta englannin kielen vaikutuksesta ja teknologia on yksi niistä aloista, joilla englannin kielen asema ja vaikutus ovat kaikista vahvimpia.</p> <p>On tutkittu, että teknologiajournalismin käytännöt suomen kielen käyttämisen kanssa ovat hyvin kirjavia. Lisäksi on tutkittu, että ammattilaiset myöntävät englannin kielen hallitsevan selkeästi IT-alalla kielenkäyttöä. Tämä koskee myös suomenkielisessä viestinnässä työkenteleviä.</p> <p>Samalla muutos on elävän kielen ominaispiirre, joten englannin vaikutus käyttämäämme kieleen on muutoinkin lähes väistämätöntä.</p> <p>Tutkimuksessa analysoidaan satunnaisesti valikoituja suomalaisia verkko- ja printtimedioiden tekstejä, joissa käsitellään teknologiaa erilaisista ja lähtökohdista ja eri aloilla.</p> <p>Haluan tutkimuksessani tehdä katsauksen siihen, millaisessa tilanteessa teknologiajournalismi on kielenhuollon kannalta tarkisteltuna ja miten teknologian alalla vahvassa roolissa oleva englannin kieli vaikuttaa alasta journalismia tekevien medioiden kielen sisältöön.</p> <p>Aineistoon on valikoitunut satunnaisesti tekstejä, joista on poimittu erilaisia englannin kielen lainoja analysoitavaksi. Analyysissa tarkistellaan erityisesti sitä, millaisia ovat suoraan englannin kielestä sellaisenaan otetut sitaattilainat, ja miltä näyttää tilanne helposti puhekieliseksi tulkittavien mukautettujen lainojen suhteen.</p> <p>Analyysistä saadaan tulokseksi, että teknologiajournalismissa sitaattilainat ja mukautetut lainat ovat teksteissä vähäisessä roolissa. Muutamaa esiin nousutta tapausta on analysoitu tarkemmin ja lisäksi aineistosta voi tehdä sen havainnon, ettei englannin kielestä lähöisin olevia teknisiä lyhenteitä enää oikeastaan käännetä lainkaan.</p>	
Asiasanat Teknologia, teknologiajournalismi, sanasto, kieli, kielen muuttuminen, anglismi	

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Tietoperusta.....	3
2.1	Suomen kielen muuttuminen englannin vaikutuksesta.....	3
2.2	Lainasanojen rooli.....	4
2.3	IT-alan ja teknologian alojen kielenkäyttö.....	4
2.4	Käsittely julkisuudessa ja kirjallisuudessa.....	5
2.5	Miten uudet sanat murtautuvat kieleen.....	7
3	Käsitteitä ja tavat lainata sanoja kielestä.....	8
3.1	Sitaattilaina.....	8
3.2	Mukautetut lainat.....	9
3.3	Käännöslainat.....	9
3.4	Muoto- ja lauserakenteen lainat.....	9
3.5	Teknologiajournalismi.....	10
3.6	Kuluttajateknologia.....	10
3.7	Arvostelu.....	10
4	Tutkimusmenetelmä.....	11
4.1	Aineiston analyysi.....	11
4.2	Aineiston esittely.....	12
4.3	Aineistojen valikointi.....	13
5	Aineiston analyysin tulokset.....	18
5.1	Tapausesimerkkejä kääntämättömistä sitaattilainoista ja lyhenteistä, joiden tausta on englannissa.....	21
5.2	Tapausesimerkkejä mukautetuista lainoista.....	23
5.3	Käännöslainat.....	25
6	Johtopäätökset ja pohdinta.....	27
7	Lähdeluettelo.....	30
7.1	Aineistot.....	33

1 Johdanto

Tutkin opinnäytetyössäni sitä puhutaanko erityisesti uudesta teknologiasta suomalaisessa teknologiamediassa suomenkielisin termein vai englannin kielen termeillä tai lyhenteillä. Analyysini kohteena on erityisesti se, millaisia valintoja eri medioissa on tehty englannin kielen ja suomen kielen välillä. Tekstianalyysini aineistot ovat monipuolisesti erilaisten suomalaisten teknologiamedioiden laitearvosteluja, joissa kirjoittajien on täytynyt kuvailla laitteista kiinnostuneille lukijoille uusia teknologioita, joille ei aina ole selkeää suomenkielistä nimeä valmiina.

Valitsin aineistojen lähteeksi nimenomaan teknologiajournalismin, sillä teknologiajournalismi on oman työkokemukseni perusteella vaikeassa tilanteessa englannin kielen ja suomen kielen suhteen.

Myös suomalaisten kielten keskuksen Kotuksen julkaisuissa mainitaan teknologia yhdeksi alaksi, jolla englannin kieli jopa hallitsee vuorovaikutusta. Siksikin juuri teknologiaa käsittelevän journalismin tarkastelu on perusteltua.

Samalla IT-alan ja teknologian aloilla työskentelevät ovat itse tutkimuksissa todistaneet, kuinka heidän ammateissaan käytetyssä arkikielessä englannin kielellä tai englannista suomalaiseen suuhun asetetuilla sanoilla, kuten devata, joka tulee englannin sanasta develop, eli kehittää, on alalla todella merkittävä asema. (Palmgren, 2007.) Englannin kieli on siis vahva vaikuttaja teknologian saralla.

Pääosa uutisista tehdään käännöksinä tiedotteista tai ulkomaisten medioiden uutisista. Suomalaisten erikoisjulkaisujen yleisö on vaativaa ja asiantuntevaa, joten termien ja niistä kehitettävien käännösten kanssa täytyy alan julkaisuissa olla tarkkana.

Oman kokemukseni perusteella teknologiajournalismin yleisö tuntee ja ymmärtää kyllä hyvin termit myös englanniksi. Lisäksi oletetaan, että suomalaisjulkaisuja lukeva ja seuraava yleisö tuntee myös alan englanninkielisen mediakentän.

Tähän pidän oman arvioni mukaan syynä erityisesti sitä, että englanninkielisillä alan julkaisuilla on maailmanlaajuinen painoarvo ja esimerkiksi sen myötä huomattavasti pienen kielialueen medioita suuremmat resurssit.

Tutkimuskysymyksenä ovat seuraavat:

Paljonko teknologiajournalistisissa teksteissä on englannin kielestä sitaattilainoja ja mukautettuja lainoja sanoja?

Ja kuinka paljon niistä on sellaisia, jotka eivät ole vakiintuneet suomen kieleen?

Hypoteesinani on, että teknologiajournalistisista teksteistä löytyy keskimäärin huomattava määrä englannin kielestä lainattuja sanoja. Toisena hypoteesina on, että ainakin puolet tapauksista on sellaisia, jotka eivät ole yleisesti vakiintuneet suomen kieleen.

Alaa seuraavaan uutisointiin kuuluu omien työkokemusteni perusteella myös keskustelu siitä, käännetäänkö joitakin uusia termejä vai ei. Ja jos käännetään, niin käännetäänkö termit suoraan vai enemmän merkityksen kautta.

Oma oletukseni on, että teknologiajournalismia kuluttavat ja tekevät Suomessa sellaiset henkilöt, jotka ovat englanninkielisen sisällön kanssa tekemisissä keskivertoa suomalaista enemmän. Tämän takia nimenomaan alan julkaisut kiinnostivat itseäni lähteinä erityisen paljon.

Englannin kielen vaikutuksesta suomen kieleen keskustellaan kansallisellakin tasolla paljon. Viimeisimpänä merkittävänä esimerkkinä tästä on mielestäni Kotimaisten kielten keskuksen kannanotto, jolla kyseinen virasto ilmaisi huolensa suomen kielen merkityksen muuttumisesta myös Suomessa. Kannanotossa nostettiin esimerkkitapaukseksi asiakaspalvelutilanteet, joissa ei välttämättä saa aina palvelua suomeksi. (Kotus, 2018.)

Opinnäytetyössäni selvitän miten englannin kielen lainat, erityisesti sitaattilainat ja mukautetut lainat, näkyvät teknologiajournalismissa.

2 Tietoperusta

2.1 Suomen kielen muuttuminen englannin vaikutuksesta

On selvästi havaittu, että englannin kieli on muokannut suomen kieltä. Suomen kieleen on tarttunut länsimaiden suosituimmasta kielestä lauserakenteita sekä suoria sanoja jo pitkään. Suomen kieleen tarttuneita englannin kielen sanoja ja lauserakenteita on havaittu jo aikana ennen tietokoneiden ja älylaitteiden nykyisenkaltaista yleistymistä.

Englannin kielen vaikutukset suomen kieleen jakaa suomalaisia hyvin selkeästi. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen teettämän kyselyn mukaan noin puolia suomalaisista ei haittaa kielen muuttuminen englannin vaikutuksesta, mutta toista puoliskoa muutos häiritsee. (Korhonen & Lappalainen, 2013.)

Arkityyli olisi ihan ok, mutta huono teksti ärsyttää. Ilman ajatusta sanasanaisesti englannista käännettyt jutut ja varsinkin haastateltavien kommenttien sellaisenaan puhekielisin rakenteineen kirjoittaminen tekstiin saa verenpaineen nousemaan. (Korhonen & Lappalainen, 2013.)

Kotuksen kyselyssä yli puolet huolestuneista valitsi huolenaiheeksi ”Ihmiset kirjoittavat suomeksi nykyään vähemmän kuin ennen”. (Korhonen & Lappalainen, 2013.)

Muita yleisiä huomioita olivat englannin oikeinkirjoituksen vaikutus suomeen, suomenkielisen sisällön vähentynyt kulutus ja englannin kielen sanojen suuri määrä suomen kielessä. Hieman alle kolmannes valitsi huolenaiheeksi myös sen, että monet työskentelevät tai opiskelevat englanniksi ja käyttävät suomea vain vapaa-ajalla. (Korhonen & Lappalainen, 2013.)

Englannista lainautuu sanoja esimerkiksi siksi, että ne voivat luoda kuvaamilleen asioille tunnelman, joka ei välity ainoastaan vanhempia sanoja käyttämällä. Tämä on yksi esimerkki syystä ja tavasta, jolla kieleen eksyy ja vakiintuu uusia sanoja.

Aiemmin sanoja on lainautunut englannista lähinnä ammattikielen kautta tai tieteestä. Juuri tällaisia sanoja ovat esimerkiksi integraatio, heterogeeninen tai mikroskooppi. (Hii-denmaa, 2004, 35–36.)

2000-luvulla englannin kielen vaikutus on kuitenkin yhä enemmän tullut myös arkikieleen. Englannin kielen kautta tai suoraan kielestä lainaamalla on muodostettu sanoja ja sanontoja. Näiden sanojen leviämässä on oma roolinsa medially ja populaarikulttuurilla. (Hii-denmaa, 2004, 35–36.)

2.2 Lainasanojen rooli

Kotuksen kyselyssä kysyttiin myös englannin kielen lainasanojen käytöstä suomen kielessä.

Reilu neljännes vastaajista totesi, että heidän ammatissaan on mahdotonta tulla toimeen ilman englannin kielen sanoja. Yli puolet kertoi käyttävänsä vieraskielisiä sanoja, jos eivät heti keksi suomenkielistä vastinetta. (Korhonen & Lappalainen, 2013.)

Oman työni kannalta erittäin mielenkiintoista on, että noin puolet vastaajista pitävät keinotekoisena suomenkielisten vastineiden keksimistä englanninkielisille sanoille. (Korhonen & Lappalainen, 2013.)

Kuitenkin lähes toinen puolikas vastaajista on nimenomaan sitä mieltä, että mahdollisimman monille englanninkielisille sanoille tulisi keksiä suomen kieleen oma vastine. Mielestäni edellä kuvattu kertoo hyvin siitä, kuinka englannin kielen vaikutukset jakavat ihmisiä vahvasti. (Korhonen & Lappalainen, 2013.)

Medially nähdään Kotuksen kyselyssä suuri rooli, sillä vastaajista lähes kolme neljäsosaa valitsi lehtien toimitukset yhdeksi kolmesta tärkeimmästä vastuunkantajasta yleiskielen oikeanlaisesta käytöstä asiategsteissä. Toimitusten roolia pitivät erityisen tärkeänä yliopistotutkinnon suorittaneet vastaajat. (Korhonen & Lappalainen, 2013.)

2.3 IT-alan ja teknologian alojen kielenkäyttö

IT-alan ammattislangiin on tutkittu kuuluvan vahvasti englannin kielestä joko suoraan lainatut sanat tai mukautettuina lainoina englannin kielestä ”suomalaiset” sanat. (Palmgren, 2007, 1.)

Alan viestinnän tekijät tunnistavat olevansa keskellä globalisaation vaikutuksia ja globaalia alaa, jossa työkieli voi suomessakin toimivissa yrityksissä olla lähes yksinomaan englanti. (Palmgren, 2007, 1.)

Tällaisessakin ammatissa olevat tekijät pitävät suomen kieltä tärkeänä ja tiedostavat, että suomen kielen asema säilyy parhaimmillaan näillä aloilla siten, että sitä käytetään. Alan viestinnän tekijät kokevat haasteeksi sen, ettei kaikkiin alan tarvitsemiin termeihin ole suomenkielistä vastinetta. (Palmgren, 2007, 1.)

Alaa varten on kuitenkin julkaistu useita eri sanastoja kautta aikain. Jukka Korpela on kerännyt niistä listan verkkosivuilleen, mutta tutkimusheikellä osa näistä sanastoista ei enää toimi. Saatavilla on kuitenkin edelleen useita sanakirjoja, joista osa on myös maksuttomia. (Korpela, 2020.)

Teknologiajournalismia on arvioitu myös aihetta käsittelevässä Pro gradu -tutkimuksessa vahvasti samassa aihepiirissä, mutta vertaillen sitä, toteuttaako teknologia-alan lehdistö esimerkiksi Kotuksen asettamia ohjeistuksia termien suomenkieliselle käytölle. Tässä tutkimuksessa johtopäätös oli, että kotimaisittain kirjoittamisen suosituksia noudatettiin vaihtelevasti. (Seppänen, 2010, 71–73.)

Tämä on mielenkiintoisen lähtökohta omalle tutkimukselleni. Sanojen lainaaminen yleiskielestä poikkeavin tavoin on todistettua teknologia-aiheisissa medioissa.

Seppänen viittaa omassa tutkimuksessaan aiempiin varsin vastaaviin tutkimuksiin, jossa on tarkasteltu teknologiamedian oikeakielisyyttä ja toimintaa vieraskielisten termien kanssa. Seppäsen tutkimuksen jälkeen uusia yhtä vahvasti teknologian sanastoon kytkeytyviä tutkimuksia ei tullut vastaan. Tutkimukseni voi näyttää, onko tilanne muuttunut noin kymmenen vuoden aikana. Keskinäisessä vertailussa ja tutkimusten jatkuvuudessa on silti huomattava, että analyysimetodini eroaa hieman Seppäsen tutkimuksesta ja hänen viittaamistaan aiemmista tutkimuksista.

2.4 Käsittely julkisuudessa ja kirjallisuudessa

Suomen kielen rooli ja tulevaisuus on seikka, joka aina välillä on esillä myös julkisessa keskustelussa. Merkittävin lähiaikojen keskustelu aiheesta oli Kotimaisten kielten keskuksen julkaiseman kannanoton yhteydessä. Julkaistun kannanoton takana oli suomen kielen lautakunta. (Kotus, 2018.)

Kannanotossa lautakunta vaatii valtion asettamaan työryhmän luomaan kielipoliittista ohjelmaa. Kotus linjasi työryhmän tarpeesta jo 2009, mutta työryhmä ei ollut vielä loka-kuussa 2018 toteutunut. (Kotus, 2018.)

Englannin kielen aiheuttama muutos ja vaikutukset suomen kielen käyttöön huomioidaan kannanotossa erityisesti palveluiden suhteen. Lautakunta huomioi kannanotossaan, että on tilanteita, joissa Suomessa ei välttämättä saa asiakaspalvelua suomeksi tai ruotsiksi. Samalla lautakunta on huolissaan suomen kielen käytön muuttumisesta digitalisaation myötä. (Kotus, 2018.)

Suomen kielen rooli ja tulevaisuus nostettiin keväällä 2020 esille Tampereen yliopistoa koskevassa uutisoinnissa.

Yliopiston viestintää ja työpaikkailmoituksessa käytettyä kieltä kritisoitiin siitä, kuinka se ei ole yleiskielen mukaista ja vaikuttaa niin kutsutulta bisneskieleltä. (Koskinen, 2020.)

Yksi tunnetuista asian keskustelijoista julkisuudessa on esseisti ja kielenhuoltaja Janne Saarikivi. Saarikivi mainitsee eräässä esseessään, ettei palvelun saaminen englanniksi ole vielä kamala asia. Hän on kuitenkin huolissaan esimerkiksi siitä, ettei teknologian aloja voi opiskella enää Aalto-Yliopistossa kuin englanniksi. (Saarikivi, 2017.)

Aiheesta on myös kirjallisuutta ja materiaalia jo pidemmältä ajalta. Kielen kohtaloa ovat pohtineet 2000-luvulla esimerkiksi Pirjo Hiidenmaa teoksessaan Suomen kieli – who cares tai Lari Kotilainen teoksessa Suomensuojelija – Ohjekirja kielen pelastamiseen.

Kielenhuoltaja Pirjo Hiidenmaa kuvailee kielen muuttumiseen liittyvää tunnetta ja painetta kokemuksellaan televisiohaastattelusta.

Huolestunut toimittaja kysyy television keskusteluohjelmassa kielenhuoltajalta, onko suomen kieli tuhoutumassa. Heti perään toimittaja alkaa tivata, mitä tälle rappiolle pitäisi tehdä. Kielenhuoltaja alkaa arvioida kielen tilaa ja päättyy rauhoittavaan vastaukseen: kieli ei ole huonontunut eikä muutenkaan ilmassa ole tuhon merkkejä.

Toimittaja ei tyydy tähän. Aivan varmasti kieli on tuhoutumassa. Kadulla kuulee nuorten kiroilevat, kukaan ei osaa teititellä, koululaiset eivät osaa yhdyssanoja, mainokset ovat pullollaan vierasperäisiä sanoja, enimmäkseen englantilaisia lainoja, ministeritkin käyttävät televisiossa puhekielisiä muotoja, ja lehdissä näkee "yhdeksän pisteen virheitä", sufiksit puuttuvat. (Hiidenmaa, 2004, 6.)

Hiidenmaa kysyy, onko olemassa huonoa kieltä ja onko kielen muutos kielen huonontumista. (Hiidenmaa, 2004, 7.) On selvää, että kieleen suhtaudutaan arvolatautuneesti eikä

kieli ole täsmällisesti määriteltävissä. Jokainen puhuja ja kirjoittaja muokkaa kieltä ja hakee sen rajoja. Kun kieli elää, siihen eksyy jatkuvasti uusia sanoja ja jo olemassa olevat sanat saavat uusia merkityksiä. (Hiidenmaa, 2004, 17-23.)

On tavallista nähdä kielen muutos ja uudet sanat rappiona. Osin tämänkin myötä kielestä keskustelu käydään useimmiten nimenomaan uhkakuvien kautta. (Hiidenmaa, 2004, 33 – 35.)

Näissä teoksissa nostetaan esille hälyttävinä pidettyjä esimerkkejä siitä, kuinka suomen kieli kehittyy ja muuttuu, mutta samalla tiedostetaan, että muuttuminen ja muokkautuminen on yksi kielen ominaispiirteitä. Kts. esim. (Heikkinen & Mantila, 2011, 76-80; Kotilainen, Kielen elämä – Suomen kieli eilisestä huomiseen, 2016, 174-176; Kotilainen, Suomensuojelija – Ohjekirja kielen pelastamiseen, 2009, 96-100)

Huoli kielen kehityksessä ja negatiivinen mediahuomio linkittyy paljolti Tampereen Yliopiston ympärillä käydyn keskustelun kaltaisiin tapauksiin. Samaiseen kaupunkiin perustettiin Stroke unit -hoitoyksikkö, jonka nimen vaihtoon tarvittiin lopulta eduskunnan oikeusasiamiehen puuttumista. Nimi ei ollut virkamieskieltä ohjaavien lakien mukainen.

2.5 Miten uudet sanat murtautuvat kieleen

Englannista lainautuu sanoja esimerkiksi siksi, että ne voivat luoda kuvaamilleen asioille tunnelman, joka ei välity ainoastaan vanhempia sanoja käyttämällä. Tämä on yksi esimerkki syystä ja tavasta, jolla kieleen eksyy ja vakiintuu uusia sanoja. (Hiidenmaa, 2004, 27.)

Aiemmin sanoja on lainautunut englannista lähinnä ammattikielen kautta tai tieteestä. Juuri tällaisia sanoja ovat esimerkiksi integraatio, heterogeeninen tai mikroskooppi. (Hiidenmaa, 2004, 35.)

2000-luvulla englannin kielen vaikutus on kuitenkin yhä enemmän tullut myös arkikieleen. Englannin kielen kautta tai suoraan kielestä lainaamalla on muodostettu sanoja ja sanontoja. Näiden sanojen leviämisessä on oma roolinsa medialla ja ja populaarikulttuurilla. (Hiidenmaa, 2004, 35.)

3 Käsitteitä ja tavat lainata sanoja kielestä

Sanojen lainaamiseen vieraasta kielestä on muutamia erilaisia tapoja, joilla sanojen ujutautuminen vieraaseen kieleen tapahtuu.

3.1 Sitaattilaina

Yksi esimerkki sanojen tavoista murtautua toiseen kieleen on sitaattilaina. Sitaattilainat ovat selkeimmin tunnistettavissa, sillä niissä on niiden nimen viittaamalla tavalla säilytetty sanan alkuperäinen kirjoitus- ja ääntämisasu. Kielikellon mainitsemia esimerkkejä tällaisista sanoista suomessa ovat after sun, bestseller, burnout, catering, fitness, freelancer, online tai deadline. (Korhonen, Steppi nextille levelille – englantia suomessa, 2019.)

Sitaattilainoiksi lasketaan myös sellaiset sanat, joissa toinen puolikas sanasta on kotimaista perua ja toinen lainattu vieraasta kielestä. Kielikellon esimerkkejä näistä ovat jääshow, fitnessmalli tai catering-palvelu. (Korhonen, 2019.)

Osalle näistä sanoista on myös enemmän kotimaiselta kuulostavia synonyymeja, kuten burnout, jota voidaan nimittää myös loppuunpalamiseksi (Manninen, 2015) tai virallisemmin työuupumukseksi. (Duodecim, 2018.) Freelancerista puhuttaessa voidaan tietyissä yhteyksissä käyttää esimerkiksi termiä vapaa toimittaja. (Sulopuisto, 2011.)

Yksi sitaattilainojen tunnusmerkki on se, että niitä taivutetaan suomen kielen tapaan. Esimerkki tästä voisi olla: "Luin kirjailija Kari Hotakaisen uusinta bestselleriä".

Kielikello mainitsee sitaattilainojen hyvänä puolena sen, että englantia osaavan on helppo käyttää näitä sanoja ja tuntee niiden kirjoitusasu. Ongelmana kuitenkin on, ettei kaikkien voi odottaa osaavan käyttää näitä lainoja oikeaan tapaan eikä pitäisi olettaa, että kaikki ymmärtävät niitä. (Korhonen, 2019.)

Tällaisten lainasanojen ymmärtämisestä esimerkkinä Kielikellossa on julkaistu kirjoitus siitä, miksi pankkiautomaateissa käytetään sanoja debit ja credit, erottamaan suoraveloitukset ja luottokortilla tehdyt nostot toisistaan. (Eronen. 2011.)

3.2 Mukautetut lainat

Toinen tapa sanojen lainaamiseen ovat mukautetut lainat, joissa sana muutetaan sopimaan suomen äänne- ja tavutusjärjestelmään. Suurin osa tällaisista sanoista ovat varsin puhekielisiä, kuten biisi, frendi, koutsi tai fani. Sanoja voidaan siis käyttää suomen kielen taivutuksen mukaisesti ja tämä helpottaa sanojen käyttöä ja joissain tapauksissa myös ymmärrystä. (Korhonen, 2019.)

Toisenlaista sanojen mukauttamista on myös sanan merkityksen mukautuminen uuteen merkitykseen toisen kielen vaikutuksesta. Englannin kieli on tähän tapaan muuttanut esimerkiksi sanojen eepinen, graafinen ja vokaalinen merkityksiä.

Tällaisten lainojen hyvänä puolena on se, että ne toimivat suomen kielen sääntöjen mukaisesti. Ongelmina on sanojen monet merkitykset varsinkin sellaisissa tapauksissa, joissa sanat ovat saaneet ajan myötä uusia merkityksiä aiempien merkitysten rinnalle. Tämänkaltaisia sanoja voi Kotuksen mukaan myös perustellusti kritisoida kököksi tavaksi käyttää sekoittaa englantia ja suomea. (Korhonen, 2019.)

3.3 Käännöslainat

Käännöslainoja on sekä tunnettuja sanoja, että huonoksi kielenkäytöksi miellettyjä tapauksia, kuten sanontojen kääntö suoraan englannista suomeen. Luontaisina pidettyjä esimerkkejä ovat kotisivu, lasikatto, nollatoleranssi, palvelin, sovellus tai sohvaperuna. (Korhonen, 2019.)

Käännettyjä sanontoja, joiden murtautuminen ja sopeutuminen kieleen on huomattavasti hankalampaa, ovat esimerkiksi iso käsi, isossa kuvassa, ottaa aikaa tai saada kiinni. Käännöslainojen vaarana on, että ne synnyttävät epätoivottuja mielikuvia. Yksittäisiä aiemmin kuvattuja sanoja taas voi olla helppokin tuoda kieleen mukaan.

3.4 Muoto- ja lauserakenteen lainat

Muoto- ja lauserakenteen lainat ovat sanastoa vaikeampi havaita, eivätkä ne ole yhtä yleisiä kuin lainatut sanat. Yleisin esimerkki lainatusta lauserakenteesta lienee tehdä-tyylisen

verbin infinitiivin käyttö sellaisissa yhteyksissä kuten rakastaa tehdä tai vihata lähteä. Näiden epäillään yleistyneen englannin kielen vaikutuksesta, mutta Kielikellon mukaan tämä ei ole täysin yksiselitteistä. (Korhonen, 2019.)

Esimerkki yleisesti suomeen lainautuvasta sanajärjestyksestä on *vene löytyi rannalta*, kun suomen kielen normaalilla sanajärjestyksellä sanottaisiin *rannalta löytyi vene*.

Kielikello ei listaa muoto- ja lauserakenteen lainaamiselle erillisiä hyviä puolia ja kertoo niiden todennäköisesti hämäävän lauseen merkitystä sellaiselle, joka ei tunne vierasta lauserakennetta. (Korhonen, 2019.)

3.5 Teknologiajournalismi

Teknologiajournalismi on journalistista sisältöä, jonka aiheena on teknologia. Teknologiajournalismia on teollisuusteknologiasta ja kuluttajateknologiasta. Tässä opinnäytetyössä keskityn kuluttajateknologiasta tehtyyn journalismiin. (Bright knowledge.)

3.6 Kuluttajateknologia

Kuluttajateknologiaa on teknologiaa, joka on suunnattu ensisijaisesti kuluttajamarkkinoille myytäväksi. (Consumer tech association.)

3.7 Arvostelu

Arvostelu on teksti, jossa kritisoidaan ja arvotetaan jotakin. Omassa opinnäytetyössäni analysoin arvosteluja, jotka käsittelevät kuluttajateknologiaa. (Kielikeskus.)

4 Tutkimusmenetelmä

Tässä luvussa esitellään käytetty tutkimusmenetelmä ja tutkimuskohteeksi valikoitu aineisto.

4.1 Aineiston analyysi

Tekstianalyysini kohteena ovat yksitoista eri teknologiajournalismin julkaisujen tekstiä. Otokseen on valittu tietoisesti hieman erityylistä teknologiaa käsitteleviä tekstejä. Kaikki tekstit ovat arvosteluja, joissa on isossa roolissa myös arvostelun kohteina olevien tuotteiden tekninen testaus. Arvostelutekstit käsittelevät älypuhelimia, kannettavia tietokoneita ja näytönohjaimia. Nämä kolme eri tuotekategoriaa tuovat aineistoon hieman erilaista sanastoa, jota analysoida.

Analyysissani on kyse teorialähtöisestä analyysistä, jossa tässä luvussa esitellyistä teksteistä on käyty läpi niissä esiintyviä erilaisia englannin kielen lainoja. Lähestymistapani on teorialähtöinen, sillä pohjalla on tieto siitä, kuinka englannin kieli vaikuttaa suomen kieleen ja millä eri tavoin sanat lainautuvat kielestä toiseen. Analysoituja tekstejä on tulkittu näiden teorioiden pohjalta. (Sarajärvi & Tuomi, 2009, 122 – 130.)

Sanaston lainaamisen tapoja ovat sitaattilainat, mukautetut lainat ja käännöslainat. Nämä on selitetty tarkemmin luvussa 2.6. Näiden erilaisten lainaustapojen määriä on vertailtu ja analysoitu, millaisissa yhteyksissä mitkäkin lainat esiintyvät.

Luokittelu seuraa laadullisen tutkimuksen perusrunkoa (Sarajärvi & Tuomi, 2009, 100 - 101), jossa englannin kielen lainat on poimittu teksteistä ja sen jälkeen niitä on lähdetty luokittelemaan. Luokittelun perusteena on erilaiset lainausten perustavat. Analyysirungossa katsotaan miten paljon erilaisia lainaamisen tapoja tekstit sisältävät.

Erityinen kiinnostus kohdistuu sitaattilainoihin ja mukauteuttuihin lainoihin, jotka tietoperustassa kuvatus mukaisesti herättävät kaikista eniten keskustelua siitä, miten englannin kielen vaikutus näkyy suomessa.

Analyysini sisällönanalyysissä tarkastelen ja päättelen syitä sille, miksi teksteissä on päädytty käyttämään näitä kahta lainaamisen tyyliä. Sanojen kohdalla analysoidaan myös sitä, ovatko ne tulkittavissa vakiintuneiksi sanoiksi vai ei

Sanojen vakiintumista on analysoitu sanakirjojen ja sanastojen avulla. Poimittujen sanojen yleisyyttä ja sitä, missä niitä esiintyy, on tutkittu verkon hakukoneiden avulla. Tällä saadaan mielikuva siitä, onko kyseisen termin käyttö esimerkiksi mediassa yleistä vai nousee se esiin vain yksittäisissä tapauksissa. Samalla sanan yleisyys suomenkielisissä julkaisuissa antaa osviittaa siitä, voidaanko puhua vakiintuneesta lainasanasta. Hakukoneen lisäksi apuna on käytetty sanatietokantoja. Hakukoneen avulla toteutettu analyysi on ollut sivuroolissa, mutta se auttaa

4.2 Aineiston esittely

Valitsin aineistoon tekstejä teknologiajournalismin eri lukijaprofiileille sopivista medioista. Käytännössä tämä tarkoitti profiililtaan erilaisia verkkomedioita ja mukaan otettiin myös yksi printtijulkaisu.

Käyttämäni julkaisut ovat Otavamedian Muropaketti.com, Alma Median Mikrobitti, IO-Tech-verkkojulkaisu, Suomimobiili.fi -verkkojulkaisu ja Mobiili.fi -verkkojulkaisu.

Muropaketti.com

Otavamedian vuonna 2011 ostama verkkojulkaisu, jonka taustalla toimi ennen vuotta 2017 nykyisin IO-Tech -verkkomedian päätoimittaja **Sampsa Kurri**. Muropaketti.com sivustoon on yhdistetty vuonna 2018 myös Dome.fi, jonka Otavamedia myös omisti ennen yhdistämistä.

Domen integroinnin jälkeen Muropaketti on teknologian lisäksi julkaissut journalismia TV-sarjoista, elokuvista ja videopeleistä. (Muropaketti.com, 2016.)

Mikrobitti

Myös perinteinen printtijulkaisu teknologiajournalismin alalla. Vaihtanut muutamia kertoja omistajaa, nykyisin osa Alma Median "ammattilaisaikakauslehtien" kokonaisuutta. (Alma media)

IO-Tech

Vertailussa mukana olevista medioista tuorein osallistuja. Julkaisun päätoimittaja on Muropaketin aiempi päätoimittaja Sampsa Kurri. Toimituskunta on myös sellaista, jonka tekstejä on aiemmin julkaistu Muropaketissa. IO-Tech perustettiin sen jälkeen, kun Otavamedia uudisti Muropaketin toimituksen. (IO-Tech.)

Suomimobiili.fi

Verkojulkaisu, jonka aiheet keskittyvät verkkosivun nimen mukaisesti mobiilitekniikkaan, erityisesti älypuhelimiin. Tutkimusjakson aikana Suomimobiili ei ole julkaissut uutta mediakorttia. Sivuston tiedoissa ei mainita erillistä julkaisijaa sivustolle, joten kyseessä on näiden tietojen pohjalta itsenäinen teknologia-aiheinen uutissivusto. Sivuston päätoimittaja on Eero Salminen. (Suomimobiili.)

Mobiili.fi

Mobiili.fi on vuodesta 2012 toiminut erityisesti älypuhelimiin keskittyvä teknologiamedia. Sivuston omistaa MobiiliSuomi Oy ja toimitustyöstä vastaa Mareti Media Oy. Julkaisua on tehty lähdemateriaalin perusteella tuntemattomaksi jäänyt aika myös printtiversiona, jonka on kustantanut myös MobiiliSuomi Oy. Mareti Media Oy vastaa toimitustyön lisäksi koko sivuston operoinnista muutoinkin ja Mareti Media Oy:n toimitusjohtaja on verkkosivuston päätoimittaja Markus Lehtiniitty. (Mobiili.fi.)

4.3 Aineistojen valikointi

Olen valikoinut tutkimukseen aineistoja kolmen eri aiheen ympäriltä.

Puhelinarvosteluja edustaa yhteensä viiden eri median testaukseen pohjautunut arvio Samsung Galaxy Note S10- ja -S10+-puhelimista.

Kannettavia tietokoneita käsitteleviä tekstejä on valikoitunut edustamaan neljän eri julkaisun kirjoittama arvio Huawei D14- ja Huawei Matebook D15 -kannettavista.

Tietokonekomponentteja käsitteleviä tekstejä edustaa kolmen median arvio, joissa käsitellään Nvidian RTX 2080 Super näytönohjainta joko yksistään tai yhtenä testattavista komponenteista.

Nämä eri aiheita teknologiajournalismin yleisistä kohteista käsittelevät tekstit tarjoavat enemmän sanastoa, jota analysoida ja testauttavat arvioitavaksi valikoituja medioita erilaisten tuotteiden suhteen.

Muropaketti.com arvostelu Galaxy Note 10+ -puhelimesta

Muropaketin verkossa julkaisema painotukseltaan tekninen arvio Samsungin Galaxy Note 10 -älypuhelimesta. Arvostelu on jaettu verkossa viidelle eri sivulle.

Ensimmäinen sivu esittelee Galaxy Note -tuotesarjaa laajemmin ja luo arvostelulle kontekstin esittelemällä Note 10:n lähimmät kilpailijat.

Käyttöjärjestelmä ja S Pen sivu esittelee puhelimen ohjelmistoa ja S Pen -oheislaitteen toimintaa. Kolmas sivu käy läpi kameran ominaisuudet. Sivulla on myös kirjoittajan arvio kamerasta usean eri ominaisuuden kautta. Suorituskyky-sivu käy nimensä mukaan läpi puhelimen suorituskyvyn ja puhelimen teknisiä ominaisuuksia, kuten tallennustilaa. Yhteenveto tarjoaa aiempien sivujen sisältöjä yhdistelevän analyysin.

Rakenne noudattaa pääosin seuraavaa kaavaa: ensin on ominaisuutta esittelevä kappale, ja sen jälkeen ominaisuutta arvosteleva kappale. Tämä rakenne toistuu koko arvion ajan. Ominaisuuksia arvotetaan joko niiden teknisten saavutusten perusteella lähtökohtaisesti objektiivisesti tai selkeän subjektiivisesti arvostelijan näkemyksien kautta. Ne tilanteet tehdään lukijalle kertomalla selväksi, kun kyse on nimenomaan arvostelijan henkilökohtaisiin näkemyksiin perustuvasta arviosta.

Mobiili.fi testi Galaxy Note 10 ja Note 10+ puhelimista

Mobiili.fi:n artikkeli Galaxy Note -puhelimista on monipuolinen ja perusteellinen arvostelu puhelimista, jossa on otettu huomioon todella monia näkökulmia kyseisistä puhelimista.

Verkossa arvostelu on luettavissa yhtenä pötkönä pitkänä artikkelina. Suurin osa artikkelista on leipätekstiä, mutta puhelimiin tekniset tiedot on kuvattu taulukossa ja valokuvia on lisätty tekstiin paljon tuotteen itsensä lisäksi myös antamaan esimerkkejä siitä millaisia kuvia puhelimen kameroilla saa.

Puhelin ei saa tekstissä varsinaista arvosanaa, mutta lopussa on tiivistelmä, jossa annetaan mielipide siitä, kuinka puhelin vertaillaan kilpaileviin malleihin ja mitä puhelimia testannut toimittaja on niistä mieltä.

Suomimobiili.fi Testi Galaxy Note 10 -puhelimista

Suomimobiilin artikkeli on samaan tapaan luettavana yhdeltä sivulta ja yhteen pötköön. Artikkelia voi pitkästä pitkästä ja perusteellisena käsittelynä puhelimen eri ominaisuuksista ja kattavana kuvauksena sen käyttökokemuksista.

Arvioidut puhelimet eivät saa numeraalisia arvioita, mutta arvostelussa on erillinen summaus arvostelijan kokemuksista puhelimen kanssa. Arvostelu keskittyy lähinnä subjektiivisiin kokemuksiin puhelimesta ja puhelinta on käsitelty ominaisuus kerrallaan.

Arvostelutekstissä on runsaasti kuvia arvostelluista puhelimista. Suorituskykytestien tulokset ja puhelimen tekniset tiedot on paketoitu taulukoihin, mutta muutoin asiat on esitetty lähinnä leipätekstin kautta.

Mikrobitin testi Galaxy Note 10- ja Note 10+ -puhelinmalleista

Mikrobitin testiartikkeli Galaxy Note 10 -puhelimista on printtilehdessä aukeaman mittainen ja se on valikoitunut analyysin aiheeksi.

Printtiversiossa testiartikkelista suurin osa on leipätekstiä. Kuvia on yhteensä neljä. Molemmille puhelinversioille on oma faktalaatikko, johon on listattu puhelimen tekniset tiedot sekä tiivistetty puhelimesta kerätyt mittaustulokset. Puhelimille on molemmille annettu tähdillä arvosanat sekä erillinen arvosana hinta-laatu-suhteesta.

I/O Techin arvostelu Galaxy Note 10+ -puhelimesta

I/O Techin arvostelu Galaxy Note 10+ on ainoastaan verkossa julkaistu monipuolinen arvostelu kyseisestä puhelinmallista. Arvostelu käy läpi puhelinta ominaisuus kerrallaan ja käyttää runsaasti esimerkkejä eri toiminnoista erityisesti valokuvien avulla.

Puhelinta verrataan arvostelussa myös sen kilpaileviin malleihin ja Samsungin muihin tuotteisiin. Tiettyjen suorituskykytestien tuloksien esittämiseen käytetään graafeja, joissa on verrokkeina toimituksen valitsema puhelimia. Puhelin ei saa varsinaista arvosanaa artikkelissa, mutta artikkeli kertoo, onko puhelin ”Toimitus suosittelee” -maininnan arvoinen.

Artikkelit, joissa käsitellään GeForce RTX 2080 Super -näytönohjainta

Muropaketti.com:in testi Gigabyte RTX 2080 Super Gaming OC -näytönohjaimesta

Kyseessä on neljään sivuun jaettu verkossa julkaistu artikkeli. Näytönohjain esitellään artikkelissa ensin kuvien kanssa ja sen jälkeen sen suorituskykyä komponenttina on mitattu erilaisin suorituskykytestein. Näiden testien tulokset on esitelty graafeina, joissa on ollut verrokkeina aiemman sukupolven versio näytönohjaimesta.

Lopussa artikkelin toimittanut toimittaja arvioi näytönohjainta mahdollisena hankintana ja erityisesti sitä kautta, onko se parempi ostos kuin aiemman sukupolven tuote.

Artikkelissa on testattu Gigabyten kustomoitua mallia RTX 2080 Super -näytönohjaimesta.

I/O Techin testi GeForce RTX 2080 Super -näytönohjaimen referenssimallista

I/O Tech on vastaavasti testannut RTX 2080 Super -näytönohjaimesta sen alkuperäisen valmistajan Nvidian omaa referenssimallia.

Artikkeli etenee testattavan tuotteen teknisestä esittelystä suorituskykytesteihin, joissa näytönohjaimia on verrattu useisiin muihin näytönohjaimiin, jotka julkaisu on määritellyt tärkeiksi vertailukohteiksi. Suorituskyvyn lisäksi artikkeli kuvaa näytönohjaimen virrankulutusta, melua ja ylikellotusta.

Loppuyhteenvedossa näytönohjainta verrataan yhtiön muihin tuotteisiin ja kilpaileviin tuotteisiin. Näytönohjaimelle ei anneta varsinaista arvosanaa.

Mikrobitin artikkeli Kilpailun käryä ilmassa

Mikrobitin artikkeli on otettu tutkimukseen mukaan printtiaiheisena artikkelina, jossa käsitellään myös Nvidian RTX 2080 Super -näytönohjainta. Kyseinen artikkeli käsittelee muitakin näytönohjaimia ja edustaa sen takia samalla myös erilaista lähestymistapaa komponenttien käsittelyyn kuin yksittäisistä komponenteista tehdyt verkkotekstit.

Näytönohjaimia verrataan artikkelissa keskenään ja vertailussa on mukana yhteensä xx näytönohjainta Nvidian ja AMD:n vaihtoehdoista. Printtiartikkelissa on käytetty graafeja ja taulukoita näytönohjaimien keskinäiseen vertailuun.

Varsinaisen tekstin lisäksi jokaiselle näytönohjaimelle on oma osio, joka vielä esittelee näytönohjaimet yksittäin pääosin samojen asioiden kautta jokaisen mallin kohdalla. Näytönohjaimille annetaan arvosanat ja erillinen arvosana hinta-laatu-suhteesta.

Artikkelit Huawei Matebook D 14 ja Matebook D 15 -kannettavista

Muropaketin arvio Matebook D 14 -kannettavasta

Arvostelu on julkaistu Muropaketissa yksisivuisena, toisin kuin muut tutkimuksessa käsitellyt julkaisun tekstit. Kannettavasta käydään aluksi läpi sen arvioitu sijoittuminen markkinoilla, perustiedot kannettavasta ja tietoa myös Huaweista kannettavien valmistajana.

Kannettavasta on runsaasti kuvia, jotka esittelevät kannettavan toimintoja ja leipätekstiä kuljetetaan esittelemässä kannettavan eri ominaisuuksia ja samalla arvioimalla niitä sekä arvostelijan omien näkemysten perusteella että kilpailijoihin verrattuna. Tekstin lopussa on summaus kannettavan hyvistä ja huonoista puolista sekä listaus teknisistä tiedoista.

Suomimobiilin arvio Matebook D 14- ja D 15 -kannettavista

Arvio kahdesta Huaweiin kannettavasta on yhdelle sivulle taitettu artikkeli. Artikkelia rytmitetään väliotsikoiden avulla, jotka rajaavat tekstin osiot eri teknisiä ominaisuuksia käsitteleviksi. Teksti sisältää runsaasti valikuvia, jotka liittyvät käsiteltyihin ominaisuuksiin.

Lopussa on yhteenveto, jossa arvostelija valitsee mieluisamman kahdesta laitteesta.

Mobiili.fi:n arvio Matebook D14 -kannettavasta

Mobiili.fi:n arvio Matebook D14 -kannettavasta on yhdelle sivulle taitettu kattava arvio Matebook D15 -kannettavasta. Arvostelun tekstiä on rytmitetty väliotsikoin, jotka ilmaisevat mitä tietokoneen ominaisuuksia tekstin kulloinenkin osa käsittelee.

Tekstin lopussa on omana otsikkonaan yhteenveto, joka antaa yleisluontoisen kuvan siitä mitä mieltä arvostelija on kannettavasta erityisesti suhteessa sen hintaan. Tämän jälkeen kannettavaa on myös vertailtu MateBook D 14 -malliin lyhyesti.

5 Aineiston analyysin tulokset

Tässä luvussa esitellään aineiston analyysistä saatuja tuloksia. Englannin kielen eri lainoiksi laskettavista sanoista on kirjattu ylös määrät. Näitä määriä arvioidaan suhteessa koko tekstin mittaan, joka vaihtelee tekstien välillä.

Lainatut sanat on asetettu eri luokkiin, ja ne on laskettu määrällisesti. Erityyppiset lainaukset on luokiteltu Kotuksen julkaisuissa esiintyvien tapojen mukaan, jotka on esitelty tarkemmin tietoperustassa luvussa 2.6.

Kielen rakenteen lainat ovat analyysissä pienemmässä roolissa kuin sanasto, joten niitä on käsitelty vain yleisen katsauksen tasolla. Kaikkia lauserakenteen nyansseja ja tapoja, jotka ovat englannista jollain tapaa peräisin, olisi vaikea tunnistaa eivätkä esimerkit ole yhtä selkeitä kuin sanasto. Samalla erilaisten lauseenrakenteiden tausta voi sanastoa todennäköisemmin olla myös esimerkiksi kielen murteissa eikä niinkään vieraassa kielessä.

Edellä kuvattujen seikkojen takia kielen rakenteen lainoja ei ole lähdetty lukumääräisesti etsimään teksteistä, sillä itselläni ei riitä asiantuntemus tähän, ja niiden määrän toteaminen olisi liian tulkinnanvaraista.

Erityisenä analyysin kohteena on se, kuinka iso osa teksteistä poimituista sanoista on sitaattilainoja ja mukautettuja lainoja, joissa englannin kielen alkuperäistä termiä ei edes lähdetä kääntämään vaan sana mukautetaan suomen kielen taivutus- ja kirjoitussääntöjen mukaiseksi tai sanaa käytetään sellaisenaan. Nämä sanat ovat analyysin pääosassa, sillä ne ovat tekstistä selkeimmin havaittavissa ja antavat katsauksen siihen mihin sanasto kehittyy. Vertailun vuoksi käänöslainojen tarkan määrän varmistaminen on huomattavasti vaikeampaa ja sanojen etymologiat eivät aina ole yksiselitteisiä. Lisäksi monet käänöslainat, esimerkiksi sana *kotisivu* ovat varsin integroituneita suomen kieleen ja lienevät monen mielestä kotoisia sanoja, vaikka niiden tausta onkin englannin kielessä.

Käänöslainoja on teksteistä poimittu ja analysoitu erityisesti siksi, että ne antavat asiassa kontekstin siihen miten paljon englannin kieli on vaikuttanut suomen kieleen ilmankin helpommin havaittavia ja silmään pistäviä sitaatti- ja mukautettuja lainoja. Käänöslainojen arvioitu määrä ei ole yksiselitteinen ja tämä analyysimenetelmä ei varmasti tunnista joikaista suomen kielestä englantiin kääntynyttä sanaa ja termiä. Niiden suuntaa antava laskeaminen antaa kuitenkin kontekstia englannin kielen kokonaisvaikutukselle, joka on tärkeä ottaa huomioon tätäkin analyysia arvioidessa.

Varsinainen analyysi kohdistuu sitaattilainoihin ja mukautettuihin lainoihin, jotka herättävät huomiota tekstissä ja ovat niitä sanoja, joita julkisuudessa nostetaan selkeimpinä esimerkkeinä esille, kun käydään keskustelua suomen kielen muuttumisesta englannin myötä. Kts. esim. (Hiidenmaa, 2004, 35.)

Myös nämä edellä mainitut lainaustavat ovat tuoneet monia jo varsin integroituneita sanoja suomen kieleen. Edellisessä virkkeessä mainittu *integraatio* lienee yksi niistä. Tästäkin aineistosta löytyi sekä vanhempia että tuoreempia esimerkkejä sanojen tuomisesta suomen kieleen.

Tuloksissa on myös esitelty tapausesimerkkeinä joitakin tapauksia, jotta analyysin metodista saadaan tätä kautta parempi kuva. Jokaista aineiston tapausta ei ole käsitelty erikseen tapausesimerkkinä.

Tapausesimerkkeinä käsiteltyjen sanojen käännökset englannista suomeen on haettu MOT-sarjankirjapalvelun sanakirja.fi-verkkosivulta, ellei toisin mainita. (Sanakirja.fi.) Sanan suomen kielen merkitys on haettu Kielitoimiston sanakirjan verkkoversiosta, ellei toisin mainita. (Kotus, 2020.)

Sitaattilainojen ja mukautettujen lainojen määrät on taulukoitu alle kuva 1 ja kuva 2. X-merkintä tarkoittaa taulukossa sitä, ettei medialta ollut kyseisessä kategoriassa tekstiä mukana.

Taulukko 1. Sitaattilainojen määrät tutkimuksen aineistossa.

Sitaattilainat	Muropaketti	IO-Tech	Mikrobitti	Suomimo- biili	Mobiili.fi
Puhe- linarvostelu	13	11	9	11	10
Näytönoh- jaintesti	10	8	9	x	x
Kannettavan arvostelu	6	x	x	7	5

Taulukko 2. Mukautettujen lainojen määrät tutkimuksen aineistossa.

Mukautetut lainat	Muropaketti	IO-Tech	Mikrobitti	Suomimo-biili	Mobiili.fi
Puhe-linarvostelu	3	4	-	2	4
Näytönoh-jaintesti	8	3	-	x	x
Kannettavan arvostelu	2	x	x	2	2

Taulukoista havaittaviin määriin verrattuna voidaan suhteuttaa, että jokaisesta tekstistä laskettiin yli 30 käänöslainaa, sillä niin monet teknologiaa käsittelevät sanat ovat perus-olemukseltaan käänöksiä englannin kielestä.

En ole ottanut laskuissa huomioon sellaisia suoria lainauksia, jotka ovat tekstien tapauksissa erisnimiä, kuten testiohjelmistot, tuotteiden nimet tai käyttöjärjestelmän kaupallinen nimi, kuten *Android*.

Sitaattilainojen määrät

Sitaattilainoja, voi havaita teksteistä yhteensä 39 (taulukko 1). Laskuissa ovat mukana päällekkäiset tapaukset, eli saman sitaattilainan esiintyminen eri teksteissä. Asia on tärkeää ottaa huomioon, sillä määrällisesti valtaosa sitaattilainoista oli esimerkiksi liitântöjen lyhenteitä, joita ei ole käännetty suomeen.

Sellaisia tapauksia, jotka eivät vastaa äsken mainittua, oli muutamia, mutta kokonaisuudessaan vähäinen määrä. Näitä lainoja laskin yhteensä 14 kaikista teksteistä. Tätä voi kokonaisuudessa pitää pienenä määränä.

Aineiston sanoista ainoa, jonka voisi tulkita mahdollisesti hiipivän suomen kieleen on *ray tracing*, jota yksi käsitellyistä julkaisuista on päättänyt käyttää kotoisen säteenseurannan sijasta.

Teksteistä löytyneet sitaattilainat ovat lähinnä sellaisia lyhenteitä ja vakiintuneita termejä, joita näkee runsaasti suomenkielisissä julkaisuissa. Sitaattilainojen tyyppi todistaa sen, ettei teknisiä lyhenteitä enää käännetä suomenkieliseksi. Esimerkiksi nyt jo vanhentunut

termi ATK on lyhenne suomen kielen sanoista automaattinen tietojenkäsittely. Nyt käytännössä kaikki lyhenteet, kuten USB, HDR ja HDMI pidetään englannin kielestä periytyvässä lyhenteessä eikä käännöksiä nähdä.

Mukautettujen lainojen määrät

Mukautettujen lainojen määrä jäi teksteissä vähäiseksi ja käytännössä kaikki mukautetuiksi englannin kielen lainoiksi tulkittavat sanat ovat sellaisia, joita löytyy muutoinkin runsaasti suomenkielisistä teksteistä. Poikkeavana yksittäistapauksena voi pitää sanaa *generaatio*, jota harvemmin käytetään sen nyt havaitussa yhteydessään.

Yhteensä mukautettuja lainoja löytyi teksteistä 26 (taulukko 2), jota voi pitää vähäisenä määränä tekstien kokonaisuutta ja määrää arvioidessa.

5.1 Tapausesimerkkejä kääntämättömistä sitaattilainoista ja lyhenteistä, joiden tausta on englannissa

Tässä luvussa on esitelty tapausesimerkkien kautta analyysia joistakin sitaattilainoista, joita teksteissä havaittiin.

Esimerkki: HDR

HDR on lyhenne englannin kielen sanoista High Dynamic Range. Se tarkoittaa tietynlaista kehittynyttä väritoistoa, jossa on tiettyä rajaa parempi kontrastisuhte. (Gotech, 2017.) HDR-sanan kohdalla näkee joskus puhuttavan laajasävykuvasta, mutta usein tällöinkin liitetään mukaan myös kirjainyhdistelmä HDR, koska oletetaan kuluttajien tuntevan sen kautta paremmin mistä on kyse.

Esimerkki: Ray tracing vai säteenseuranta

Yksi esimerkki merkittävästä valinnasta englannin kielen ja suomen kielen välillä on tehty Mikrobotin tekstissä ”Kilpailun käryä ilmassa”. Kyseinen kahdeksaa eri näytönohjainta vertaileva artikkeli käsittelee useaa Nvidian RTX 2000 -tuotesarjan näytönohjainta. Tämän tuotesukupolven yksi isoimpia ominaisuuksia on teknologia, jonka nimi on englanniksi ray tracing. Suomenkielinen käännös teknologialle on säteenseuranta.

Teknologian nimi tulee siitä, että näyttöohjain piirtää virtuaaliympäristön valonsäteen reaaliaikaisesti sen sijasta, että valot on sijoitettu etukäteen paikoilleen, kuten pelejä ohjelmoimissa on aiemmin pääsääntöisesti tehty. (NVIDIA GeForce, 2019.)

Teknologian suomenkielinen nimi on siis varsin kuvaava siitä, mitä kyseinen teknologia tekee. Myös näyttöohjaimien valmistaja Nvidia itse käyttää termin suomenkielistä käännöstä omilla verkkosivuillaan. (NVIDIA.)

Mikrobitin tekstissä on päädytty käyttämään kyseisen teknologian englanninkielistä nimeä kaikissa yhteyksissä sen jälkeen, kun se on tekstin alkupuolella esitelty myös suomenkielillä säteenseuranta-nimikkeellä.

Tähän verrattuna taas Muropaketti.com -verkkójulkaisu on kahdessa saman tuoteperheen näyttöohjaimia käsittelevässä jutussa päätenyt kutsumaan ominaisuutta säteenseurannaksi.

Tämä on selkeä esimerkki valinnasta, joka on molemmissa julkaisuissa tehty todennäköisesti jossakin kohtaa toimitusprosessia, tai sen kummemmin tiedostamatta juttua kirjoitettaessa.

Esimerkki: ToF-kamerasensori

Analysoiduissa teksteissä, joissa käsitellyt puhelimet sisältävät niin sanotun ToF-kamerasensorin, ei missään teksteissä ole päädytty kääntämään kyisestä termiä. Myöskään alan toisenlaisessa erikoisjulkaisussa uusiteknologia.fi ei teknologian nimeä ole käännetty. (Uusiteknologia, 2019.)

Yrittäjät.fi -verkkosivuston uutisessa koskien teknologian sisältävää puhelinta on kyseiseen ominaisuuteen viitattu syvyysmittauksena, mutta silti itse teknologiasta on käytetty nimeä 3D ToF. (Yrittäjät, 2019.)

Suomimobiilin arviossa ToF tai TOF-termi on tosin esitelty julkaisuista kattavimmin kuvailemalla, että kyseinen kamera on tarkoitettu paremman syvyysterävyyden taltioimista varten.

Esimerkki: Ei taustan sumennus tai bokeh vaan bokeh

Niissä yhteyksissä, kun analysoiduissa puhelinarvioissa puhutaan kameran toiminnosta, joka sumentaa taustan kuvissa, on päädytty kautta linjan käyttämään sanaa bokeh. Kamera- ja valokuvavälinevalmistaja Nikonin omilla verkkosivuilla sanan viralliseksi suomenkieliseksi versioksi määritellään bokeh, joka on suora laina japanin kielestä ja tarkoittaa sumeaa. (Nikon.) Kilapileva valmistaja Canon käyttää suomenkielisissä materiaaleissaan termiä bokeh. (Canon.)

Käsitellyissä aineistoissa käytetään kuitenkin englannin kielessä yleistä versiota sanasta, eli kirjoitusmuotoa bokeh.

Tähän on päädytty kenties siksi, että bokeh on tutumpi termi ja yleisesti tunnistettu myös suomenkielisissä aineistoissa. Esimerkiksi eräässä aihetta sivuavassa opinnäytetyössä on käytetty suoraan termiä bokeh. (Uusitalo, 2009, 38.)

Termien vaihtelu eri lähteissä kertoo myös sen, ettei sana ole täysin asettunut suomen kieleen. Media, joka on käyttänyt bokeh-sanaa, on käyttänyt muissa yhteyksissä myös bokeh-sanaa, joka sekin kertoo tietynlaisesta epävarmuudesta sen kanssa, mikä on sanan varsinainen kirjoitusmuoto suomen kielessä.

5.2 Tapausesimerkkejä mukautetuista lainoista

Alla on käsitelty muutamia esimerkkejä mukautetuista lainoista, joita aineiston tekstit sisälisivät. Sanoista on arvioitu niiden merkitystä ja myös sitä, puhutaanko sanan kohdalla kenties yleistyneestä mukautetusta lainasanasta.

Esimerkki: ”lisäboostia”

Mainitun yhdyssanan vieraskielisen osan tausta on englannin kielen sanassa boost, joka tarkoittaa tehostamista tai avittamista. Tässä yhteydessä sillä mitä todennäköisemmin viitataan juurikin tehostamiseen arvioidun tuotteen suorituskykyyn liittyen.

Boost-sanan käänös on tehostaa, joten tämän yhteyden merkitys on sitä kautta ymmärrettävissä. Sanaa *boostia* ei ole kuitenkaan virallistettu sanakirjoissa, joten termiä voi pitää varsin puhekielisenä. Kyseessä on siis yksi harvoista tyyppiesimerkeistä, jossa vielä virallisesti tunnistamaton englannin kielestä mukautettu sana näkyy analysoiduissa teksteissä.

Avoimessa Joukahainen-sanakirjastossa boostia-sanana suomenkielinen versio on kuitenkin tunnistettu ATK-alan sanaksi. (Joukahainen.)

Omakohtaisesti sana boostia on kyllä itselleni tuttu, mutta virallisessa käytössä sitä näkee käytännössä vain markkinointimateriaaleissa tai jotakin markkinoivassa otsikossa. Esimerkkeinä tästä kts. esim. (Firstbeat; Liiveri, 2017; SoilFoods 2019.)

Esimerkki: ”Generaatio”

Generaatiolla on tekstissä mainitussa yhteydessä tarkoitettu tulkintani mukaan tuotteen sukupolvea. Englanniksi generation tarkoittaa sukupolvea. Suomen kielessä generaatiolla viitataan lähinnä siihen, kun jotakin luodaan, eli generoidaan.

Generaation kohdalla on aivan mahdollista käyttää sanaa sukupolvi tai sanan käytön yhteydessä myös esimerkiksi sanaa tuotesarja.

Esimerkki: ”brändätyt”

Muropaketin Samsung Galaxy Note 10 -puhelimien arvion ensimmäisellä sivulla mainitaan puhelimen mukana toimitetuista kuulokkeista seuraavasti:

Itse puhelimen lisäksi myyntipakkauksesta löytyy USB-C-kaapeli, latauslaite (25W) ja USB-sovitin (microUSB->-USB-C). USB-C-liitäntää hyödyntää myös mukana tulevat AKG-brändätyt kuulokkeet, sillä 3,5 millimetrin stereoliitäntä on nyt historiaa.

AKG-brändätyt kuulokkeet viittaavat tässä yhteydessä todennäköisesti siihen, että Samsung on AKG-tuotemerkin omistajana käyttänyt hyväksi mahdollisuutta parantaa puhelimen mukana toimitettujen kuulokkeiden laatuvaikutelmaa nimeämällä ne AKG:n kuulokkeiksi.

Brändi on pitkään suomen kielessä havaittu sana, jolle ei ole oikeastaan edes täysin vastaavaa synonyymia. Brändi tarkoittaa niin tuotteen tai valmistajan tuotteiden yleistä laatuvaikutelmaa kuin myös monia muita mielikuvia, jota tiettyyn tuotteeseen tai yritykseen kokonaisuutena liittyy.

Brändin voi täten katsoa sanavalintana varsin perustelluksi ja suomen kieleen jo vakiintuneeksi sanaksi.

Esimerkki: Zoomauksen monet muodot

Zoomaus on yksi yleisimpiä mukautettuja lainoja teksteissä. Zoomaus liittyy kameran kuvan lähentämiseen kamerassa ja on todella vakiintunut termi. Suoranaista kotoisempaa synonyymia zoomaamiselle ei ole, mutta ammattikuvaajat saattavat puhua myös tiukemmasta ja avonaisemmasta kuvasta. Tätä termiä ei kuitenkaan tunneta oman tulkintani mukaan laajalti arkikielessä.

5.3 Käännöslainat

Käännöslainat ovat sanoja, sananparsia tai sananosia, joissa on taustalla englannin kielestä käännetty sana. (Korhonen, 2019.)

Sanavalinnat kuten moniajosessio, yliterävöinti, pakkosammuttaa, arkikäyttö tai sijoituskohta ovat artikkeleista löytyviä termejä, joissa lienee taustalla tarve saada sanottua asiat nopeasti yhdyssanalla, joka ei kuitenkaan varsinaisesti ole suomen yleiskieleen kuuluva sana tai ilmaisu, jota välttämättä kaikki hieman harrastuneemmatkaan lukijat ymmärtävät.

Käännöslainat eivät olleet tämän tutkimuksen keskiössä, mutta ne ovat yksi kolmesta pääasiallisesta tavasta, jolla sanasto lainautuu kielestä toiseen. Täten niiden olemassaolo on hyvä tiedostaa.

Lisäksi käännöslainat on tunnistettu sellaisiksi, jotka ovat jo kotoutuneet suomen kieleen. Tämän myötä niitä on myös vaikeampi havaita tekstistä, eivätkä ne kerro samalla tavalla englannin välittömistä vaikutuksista kuin muut lainautumisen tavat. (Korhonen, 2019.)

Kokonaisuutena käännöslainoja on teksteissä huomattava määrä. Tähän voi olla osasyynä myös se, että nimenomaan teknologiasta puhuttaessa monet aikanaankin käännettyt termit ovat lähtöisin englannin kielestä. (Korhonen, 2019.)

Esimerkki: Lippulaiva ja lippulaivamalli

Määrässä katsottuna yksi yleisimpiä käännöslainasanoja erityisesti mobiililaitteita käsittelevissä teksteissä. Sanan perustana on englanninkielinen termi *flagship model*. Sanalla tarkoitetaan jonkin tuotemalliston tärkeintä, parasta ja useimmiten myös eniten markkinoitua tuotetta. Puhelinteksteissä tämä lienee yleinen sana myös sen takia, että ne käsittelevät yhtä Samsungin malliston tällaiseksi luokiteltua puhelinmallia.

Lippu, laiva ja malli ovat kaikki varsin tunnistettuja sanoja ja lippulaivan eri versiot ovat teknologiaa käsitellessä todella yleinen sana myös niissä tapauksissa, kun aihetta käsitellään uutismedioissa alaa seuraavien erikoisjulkaisujen lisäksi. Kts. esim.

Hakukoneosumia tarkastelemalla voidaan sanaa katsoa käytettävän runsaasti useammin jo teknologiasta puhuttaessa kuin alkuperäisessä merkityksessään sotalaivaston komentaja-alusta merkitsemään.

Lippulaivan ja lippulaivamallin käytön voidaan siis katsoa olevan varsin perusteltua ja sana on myös tunnistettu kielitoimiston sanakirjassa.

Esimerkki: moniajosessio

Moniajosessio on yhdyssana, jossa lainattu osa on erityisesti sana sessio, joka on perua englannin kielen sanasta *session*. Session tilalla on tietokoneita käsitellessä yleensä käytetty sanaa istunto, jolla on viitattu tietokoneen käyttökertaan.

Tapausesimerkinä moniajosession käyttö on sen yhteydessä ymmärrettävää. Moniajoistunto olisi vähintäänkin yhtä vaikeaselkoinen sana, joten mikäli asia on tässä yhteydessä haluttu ilmaista juuri yhden sanan avulla, on moniajosession käyttö sinällään perusteltua.

Esimerkki: Yliterävöinti

Yltervääinti-sanan taustalla on englanninkielinen termi *over sharpen*, joka tarkoittaa kuvan terävöittämistä niin paljon, ettei kuva enää näytäkään hyvältä terävöittämisen seurauksena.

Terävöinti on yksistään yleinen sana, jota käytetään runsaasti alan julkaisuissa ja materiaaleissa. Yliterävöinti on tästä muodostettu sana, jonka taustalla on englanninkielinen termi ja sille syntyy esimerkiksi hakuosumia runsaasti harvemmin kuin terävöinnille.

Esimerkki: Pakkosammuttaa

Sana pakkosammuttaa on mitä todennäköisimmin yhdyssana, joka on peräisin englannin kielen sanaparista *force quit*. Merkitys on näillä sanoilla sama sinällään sama, vaikka pakkosammutusta käytetään suomeksi varsin harvoin. Englannin kielessä sanaparia käytetään yleensä siinä yhteydessä, kun jokin laite pakotetaan sammumaan tai vaihtoehtoisesti pakotetaan jotakin lopettamaan jokin toiminta.

6 Johtopäätökset ja pohdinta

Tutkimuksen tärkein tulos on se, ettei lainattujen ja mukautettujen englannin kielestä otettujen sanojen määrä ollut huomattavan korkea nyt analysoidussa aineistossa. Teknologija-journalismin tekstit ovat yleiskieltä ja iso osa englannin kielestä lähtöisin olevista termeistä on käännetty.

Iso osa suorista sitaattilainauksista on lyhenteitä. Suurin osa sellaisia, jotka on esimerkiksi laitteiden markkinoinnissa otettu myöskin käyttöön suomenkielisessä materiaalissa. Tästä hyvänä esimerkkinä on termi ja lyhenne *HDR (High dynamic range)*, jolla viitataan laajavärisävykuvaan ja kuvatoistoon, joka kykenee aiempaa korkeampaan kontrastiin. Yhdessä teksteistä tähän viitataan erikseen myös laajavärisävykuvana, mutta muutoin termin suhteen luotetaan siihen, että lukija ymmärtää mistä on kyse. Tai vaihtoehtoisesti termin merkitys avataan, mutta englannin kielestä lainattu muoto jätetään kuitenkin käyttöön.

Aineistosta paljastui oikeastaan kolme tapausesimerkeissäkin läpikäytyä sanaa, joita käytetään mukautettuina- tai sitaattilainoina sellaisissa yhteyksissä, joissa niitä ei ole vielä tätä tutkimusta tehdessä yleisesti noteerattu suomen kieleen. Nämä tapaukset ovat *generaatio*, *lisäboostia* ja *ray tracing*.

Vaikka havaittujen tapauksien määrä jäi vähäiseksi, ovat nämä kolme silti kiinnostavat esimerkit.

Ensimmäinen on tapaus, jonka voisin omalla pohdinnallani olettaa löytyvän kyseisessä merkityksessään puhekielen lisäksi myös tieteellisistä julkaisuista tai muunlaisista raporteista. Sitä ei ole aineistossa viitatulla merkityksellä, joka on sen englanninkielinen merkitys, tunnistettu kuitenkaan suomen kielessä. Kenties sanan käyttö tässäkin yhteydessä pikkuhiljaa yleistyy ja jossain vaiheessa puhutaan jo yleisemmin puhelingeneraatiosta kuin puhelinsukupolvesta.

Toinen tapaus taas on oman tulkintani ja hakukoneosumien perusteella puhekielessä ja markkinoinnissa yleinen mukautettu laina, mutta journalistisissa teksteissä tai esimerkiksi raporteissa sen käyttäminen on varsin vähäistä. Oman arvioni mukaan *boostia* on sanana sellainen, joka on yleinen ja jatkuvasti yleistyvä puhekielinen termi, joka kuitenkin tuskin murtautuu yleiskieleen ainakaan lähitulevaisuudessa, sillä sille on olemassa jo varsin selkeät vastineet.

Kolmantena tapauksena edellämainittu *ray tracing* on mielestäni tapauksista eniten sellainen, jossa yleiskielen käytön kustannuksella puhutellaan tekstin oletettua kohderyhmää.

Valinta on kuitenkin mielenkiintoinen, kun jopa itse tällä teknologialla varusteltuja komponentteja valmistava Nvidia on markkinoinnissaan kääntänyt termin suomenkieliseksi. Juuri tämä on kontekstissaan sellainen tapaus, jota odotin löytäväni aineistosta enemmänkin. Nyt tämä sana jäi kuitenkin aineistossa varsin vähäiseen rooliin ja sitä käytettiin vain yhdessä aiheitta käsittelevistä kolmesta tekstistä. Samalla tämä Mikrobitin teksti, jossa sanaa käytetään suomenkielisen käännöksen sijaan, on mielenkiintoinen poikkeus tavasta, jossa tämänkaltaiset termit on oman kokemuksen ja lukemani mukaan tapana kääntää.

Tutkimusmenetelmän pohdinta ja jatkotutkimukset

Tutkimusmenetelmä pureutuu yksittäisiin sanavalintoihin ja niiden kontekstiin, mutta ei anna pätevää määrällistä kuvaa siitä miten paljon englannin kieli näkyy teknologiajournalismissa. Tämän voisi osoittaa täysin kvantitatiivisilla vertailututkimuksilla. Yksi mahdollisuus vertailututkimukseen olisi teknologiajournalismin ja uutisjournalismin, tai jonkun muun alan erikoisaiheisen journalismin vertailu sen kanssa, kuinka paljon näissä eri alojen teksteissä ilmenee englannin kielen lainoja. Eli olisiko Englanti näkyvämmässä roolissa erikoisjournalismissa kuin yleisessä uutisjournalismissa, jossa ainakin omaan kokemukseeni ollaan enemmän varpaillaan ja varovaisia englannin kielen käytön suhteen.

Käyttämäni analyysimenetelmä on mielestäni kvantitatiivista tutkimusta parempi pureutumaan siihen millaisia nämä sanat ovat ja missä yhteyksissä ne esiintyvät. Kvantitatiivinen tutkimusta aiheesta kaipaisi mielestäni rinnalleen myös tutkimuksen siitä, kuinka teknologiajournalismia kuluttava yleisö kokee sisällön kielen. Onko toimittajien parempi kuitenkin käyttää monille kiistatta tuttuja englannin kielen termejä ja lyhenteitä sen sijaan, että käytetään periaatteellisesti suomen kieltä, jos vain voidaan.

Samalla tuloksissa on mielestäni syytä antaa armoa julkaisuille ja tekstit kirjoittaneille toimittajille. Kuten kaikessa mediassa, vaihtelee myös teknologiajournalismissa toimittajan saatavilla olevien tukiresurssien ja avun määrä paljon. Toisissa julkaisuissa teksti voi käydä useammalla henkilöllä, jolla on myös editointia vastuullaan, kun toisissa tapauksissa teksti voi siirtyä lähes suoraan toimittajan käsistä taittajalle tai verkkoon julkaisusta vastaavalle.

Aiemmissä aiheen tutkimuksissa, jotka pureutuvat vielä omaani runsaasti syvemmin sanojen ominaispiirteisiin, muodostustapoihin ja sanojen etymologiaan, mainitaan niissä erilaisia sanakirjaprojekteja ja termitalkoita. Tällaisia avauksia ei kuitenkaan ole enää hetkeen

nähty, joka on mielestäni omiaan kuvaamaan sitä, kuinka suhde teknologian kieleen on muuttunut kehittyneemmän teknologian yleistyessä.

Tutkimuksen valideettia katsottaessa koen onnistuneeni tutkimaan sitä, mitä lähdin tutkimuskysymykselläni selvittämään. Kaikenkattava selvitys siitä, miten englannin kieli ujutautuu kieleen, tutkimukseni ei ole. Tämä tosin vaatisi todennäköisesti isomman tutkimuksen, jossa yhdistellään enemmän laadullisia ja kvantifioivia menetelmiä.

Luotettavuutta arvioidessa täytyy ottaa huomioon myös oma suhtautumiseni tutkittavaan asiaan. Työskentelen itse teknologiajournalismin alalla, joten suhtaudun siihen erilaisella tunteella, kuin täysin ulkopuolinen tarkastelija. Tämä vaikutti tutkimuskysymykseni syntyyn, mutta tutkimuskysymys on mielestäni silti perusteltu tietoperustan avulla.

Mielestäni tulokseni ei kumoa aiempia tutkimuksia. Esimerkiksi Seppäsen (Seppänen, 2010) tutkimuskysymys siitä, miten käytännöt vaihtelevat medioissa, ja noudattavatko mediat silloisia kääntämisen käytäntöjä, eivät kumoudu. Itse tarkastelin pitkälti samoja asioita, mutta tapausesimerkkien kautta ja määrässä arvioituna. Uskon, että tapausesimerkit voisivat päätyä myös Seppäsen tutkimuksen analyysiin, jos sama toteutettaisiin nyt.

Työskentely

Opinnäytetyöni valmistumisen voi katsoa olleen turhan laajan työn takana. Aiheen aihio oli minulla pitkään mietittynä, mutta vasta näin työn valmistumisen kevään kynnyksellä visioni tarkentui ja sain todella vietyä työni maaliin.

Kiitän opinnäytetyöni ohjaajaa siitä, ettei hän missään vaiheessa menettänyt uskoaan projektiin, vaikka olikin realistinen siitä mitä täytyi saada aikaan ja mihin menessä. Erityisesti loppuvaiheessa työn tekoa aihe inspiroi ja motivaatio edes kohtuullisen lopputuloksen saavuttamiseksi löytyi. Työ olisi varmasti valmistunut jo alkuperäisessä aikataulussaan syyslukukauden aikana, jos olisin itse ollut aktiivisempi asian suhteen ja lähtenyt nopeammin etsimään ratkaisuja haasteisiin. Olen kuitenkin lopulta tyytyväinen, että sain tehtyä tutkimusta aiheesta, joka kiinnostaa itseäni ja johon minulla on myös henkilökohtaista kosketuspintaa.

7 Lähdeluettelo

- Alma media. (ei pvm). *Mikrobitti*. Haettu 10. huhtikuu 2020 osoitteesta Alma median sivusto: <https://www.almamedia.fi/mainostajat/mediat-ja-palvelut/talous-ja-ammattilaismediat/mikrobitti>
- Bright knowledge. (ei pvm). *Technology journalism explained*. Haettu 8. huhtikuu 2020 osoitteesta Bright Knowledge -koutussivusto: <https://www.brightknowledge.org/technology/technology-journalism-explained>
- Canon. (ei pvm). *Vinkkejä taustan pehmennykseen ja parhaat bokeh-objektiivit*. Haettu 30. maaliskuu 2020 osoitteesta Canonin verkkosivusto: <https://www.canon.fi/get-inspired/tips-and-techniques/bokeh-photography/>
- Consumer tech association. (ei pvm). *CTA: Who We Are*. Haettu 3. toukokuu 2020 osoitteesta CTA-kuluttajateknologialiiton sivut: <https://www.cta.tech/Who-We-Are>
- Duodecim. (29. kesäkuu 2018). *Työuupumus (burnout)*. (K. Ahola;K. Tuisku;& H. Rossi, Toimittajat) Haettu 9. toukokuu 2020 osoitteesta Duodecimin Terveyskirjasto-verkkopalvelu: https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00681
- Eronen, R. (tammikuu 2011). *Kielivaikutuksia arvioimaan*. Haettu 7. toukokuu 2020 osoitteesta Kielikello: <https://www.kielikello.fi/-/kielivaikutuksia-arvioimaan>
- Firstbeat. (ei pvm). *Blokkiharjoittelulla boostia kestävyys suorituskykyyn*. (O.-P. Nuuttila, Toimittaja) Haettu 9. toukokuu 2020 osoitteesta Firstbeat-yrityksen Vieraskirjoittaja-blogi: <https://www.firstbeat.com/fi/blogi/blokkiharjoittelulla-boostia-kestavyys suorituskykyyn/>
- Gotech. (14. maaliskuu 2017). *Tekniikka tutuksi: hdr-kuva voi olla jopa suurempi parannus kuin 4k-tarkkuus*. Haettu 8. huhtikuu 2020 osoitteesta <https://gotech.fi/2017/03/14/tekniikka-tutuksi-hdr-laajasavykuva/>
- Heikkinen, V.;& Mantila, H. (2011). *Kielemme kohtalo*. Helsinki: Gaudeamus. Haettu 11. marraskuu 2019
- Hiidenmaa, P. (2004). *Suomen kieli – who cares?* Otava. Haettu 15. huhtikuu 2020
- IO-Tech. (ei pvm). *Tietoa sivustosta*. Haettu 10. huhtikuu 2020 osoitteesta lo-techin verkkosivut: <https://www.io-tech.fi/info/>
- Joukahainen. (ei pvm). *Joukahainen*. Haettu 2. toukokuu 2020 osoitteesta Avoin sanojen hakemisto verkossa: <https://joukahainen.puimula.org/word/edit?wid=519999>
- Kielikeskus. (12. toukokuu 2020). *Kielikeskus, kielikompassi*. Noudettu osoitteesta Jyväskylän Yliopiston kielikeskus: https://kielikompassi.jyu.fi/opetus/kirjoitus/kirjoituskurssi/kann_arvostelu.shtml

- Korhonen, R. (2019). Steppi nextille levelille – englanti suomessa. *Kielikello*. Haettu 9. toukokuu 2020 osoitteesta <https://www.kielikello.fi/-/steppi-nextille-levelille-englanti-suomessa>
- Korhonen, R.; & Lappalainen, H. (2013). *Kysely kielenkäytöstä*. Kotus. Haettu 11. marraskuu 2019
- Korpela, J. (13. maaliskuu 2020). *Datatekniikan sanastoja*. Haettu 30. maaliskuu 2020 osoitteesta Datatekniikka ja viesitntä: <http://jkorpela.fi/dt.html8>
- Koskinen, A. L. (4. maaliskuu 2020). *Tampereen yliopiston rekryilmoitus pillastutti Twitterin – brändikohu on jo kolmas: "Bisnesbullshittiä luetaan kuin piru raamattua"*. Haettu 9. toukokuu 2020 osoitteesta YLE:n uutiset: <https://yle.fi/uutiset/3-11192678>
- Kotilainen, L. (2009). *Suomensuojelija – Ohjekirja kielen pelastamiseen*. Juva: WSOY. Haettu 28. marraskuu 2019
- Kotilainen, L. (2016). *Kielen elämä – Suomen kieli eilisestä huomiseen*. Helsinki: Siltala. Haettu 11. marraskuu 2019
- Kotus. (26. lokakuu 2018). Suomen kielen lautakunnan kannanotto. *Suomi tarvitsee pikaisesti kansallisen kielipoliittisen ohjelman*. Kotus. Haettu 15. lokakuu 2019 osoitteesta https://www.kotus.fi/ohjeet/suomen_kielen_lautakunnan_suosituksia/kannanotot/suomi_tarvitsee_pikaisesti_kansallisen_kielipoliittisen_ohjelman
- Kotus. (helmikuu 2020). *Kielitoimiston sanakirja*. Haettu 12. toukokuu 2020 osoitteesta Suomen yleiskielen sanakirja: <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/>
- Liiveri. (2017). *Buustia toimintaan -teemahanke*. Haettu 6. toukokuu 2020 osoitteesta Liiveri ry.:n verkkosivusto: https://www.liiveri.net/buustia_toimintaan
- Manninen, K. (9. lokakuu 2015). *Mitä loppuunpalaminen opetti?* Haettu 7. toukokuu 2020 osoitteesta Yle.fi-uutissivusto: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/10/09/mita-loppuunpalaminen-opetti>
- Mobiili.fi. (2020). *Mobiili.fi mediakortti*. Haettu 7. toukokuu 2020 osoitteesta Mobiili.fi verkkosivut: <https://mobiili.fi/mediakortti/>
- Muropaketti.com. (5. lokakuu 2016). *Muropaketti.com ja Dome.fi yhdistyvät – tähtäimessä entistä merkittävämpi sisältömedia*. Haettu 7. toukokuu 2020 osoitteesta Muropaketin uutinen: <https://muropaketti.com/tietotekniikka/tietotekniikkauutiset/muropaketti-com-ja-dome-fi-yhdistyvat/>
- Nikon. (ei pvm). *BOKE-EFEKTI ALOITTELIJOILLE*. Haettu 29. huhtikuu 2020 osoitteesta Nikonin verkkosivut: https://www.nikon.fi/fi_FI/learn-and-explore/photography-articles.tag/learn_and_explore/photography_articles/bokeh-for-beginners.dcr

- NVIDIA GeForce. (2019). What's the Latest? DirectX and the New Rise of Ray Tracing. (T. Tamasi, Toim.) Yhdysvallat. Haettu 9. toukokuu 2020 osoitteesta <https://www.youtube.com/watch?v=476N4KX8shA&feature=youtu.be>
- NVIDIA. (ei pvm). *Säteenseuranta on nyt täällä*. Haettu 9. toukokuu 2020 osoitteesta NVIDIA-yhtiön verkkosivut: <https://www.nvidia.com/fi-fi/geforce/20-series/rtx/>
- Palmgren, N. (2007). *Ammattislangina fenglish – Teknisten viestijöiden analogihybridin osana globalisaation diskurssia*. Tampereen yliopisto, Kieli- ja käännöstieteiden laitos. Tampere: Tampereen Yliopisto. Haettu 30. tammikuu 2020 osoitteesta <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/78502/gradu02173.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Saarikivi, J. (6. kesäkuu 2017). Image: Englannin kieli ei tarkoita kansainvälisyyttä, vaan ajattelun kaventumista. Janne Saarikivi käy esseellään taistoon englannin ylivaltaa vastaan. *Apu*. Haettu 10. marraskuu 2019 osoitteesta <https://www.apu.fi/artikkelit/englannin-kieli-ei-tarkoita-kansainvalisyutta-vaan-ajattelun-kaventumista-janne>
- Sanakirja.fi. (ei pvm). *Sanakirja.fi*. Haettu 12. toukokuu 2020 osoitteesta Sanakirja.fi: Avoin MOT-sanakirja: <https://www.sanakirja.fi/>
- Sanakirja.fi. (ei pvm). *Sanakirja.fi: boost*. Noudettu osoitteesta Avoin MOT-sanakirja: <https://www.sanakirja.fi/english-finnish/boost>
- Sarajärvi, A.;& Tuomi, J. (2009). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Helsinki: Tammi. Haettu 11. toukokuu 2020
- Seppänen, S. (2010). *Tietotekniikan termisuositusten noudattamisesta alan aikakausjulkaisuissa*. Pro gradu -tutkielma, Tampereen yliopisto, Kieli- ja käännöstieteiden laitos, Tampere. Haettu 12. toukokuu 2020 osoitteesta <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/84466/gradu06645.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- SoilFoods. (2019). *Boostia perunan kasvuun!* (A. Laaksonen, Toimittaja) Haettu 4. toukokuu 2020 osoitteesta Artikkelit SoilFood-yhtiön sivustolla: <https://soilfood.fi/boostia-perunan-kasvuun/>
- Sulopuisto, O. (16. maaliskuu 2011). *Vapaa toimittaja kirjoittaa yksin*. Haettu 6. toukokuu 2020 osoitteesta SuomenLehdistö-lehden verkkosivut: <https://suomenlehdisto.fi/vapaa-toimittaja-kirjoittaa-yksin/>
- Suomimobiili. (ei pvm). *Suomimobiili mediakortti*. Haettu 9. toukokuu 2020 osoitteesta Suomimobiilin verkkosivut: <https://suomimobiili.fi/tietoa/>
- Uusitalo, J. (2009). *Valo ja linssi*. Turun Ammattikorkeakoulu, Viestinnän koulutusohjelma. Turku: Turun Ammattikorkeakoulu. Haettu 5. toukokuu 2020 osoitteesta <https://docplayer.fi/5399096-Opinnaytetyo-valo-ja-linssi-jari-uusitalo-viestinnan-koulutusohjelma.html>

Uusiteknologia. (20. helmikuu 2019). Haettu 2. toukokuu 2020 osoitteesta
<https://www.uusiteknologia.fi/2019/02/20/infineonilta-uusia-tof-kamerakennoja/>
Yrittäjät. (25. tammikuu 2019). *Yrittäjät*. Haettu 30. maaliskuu 2020 osoitteesta
<https://www.yrittajat.fi/uutiset/602716-mobiilikamerataisto-kiihtyy-yksi-vuoden-kiinnostavimmista-alypuhelimista-myyntiin#f61cd1c6>

7.1 Aineistot

Muropaketin arvio Samsung Galaxy Note 10 -puhelimesta: Luettavissa <https://muropaketti.com/mobiili/testi-samsung-galaxy-note-10/> Kirjoittanut: Kai Taipale

IO-Techin arvio Galaxy Note 10+ -puhelimesta: Testissä Samsung Galaxy Note10+ Luettavissa: <https://www.io-tech.fi/artikkelit/testissa-samsung-galaxy-note10/> Kirjoittanut: Juha Kokkonen

Mobiili.fi:n arvio Galaxy Note 10+ -puhelimesta: Arvostelussa Samsung Galaxy Note10+: Erinomainen, monipuolinen ja huippuhintainen kärkitason älypuhelin Luettavissa: <https://mobiili.fi/2019/08/23/samsung-galaxy-note10-plus-testi/> Kirjoittanut: Markus Lehtiniitty

Suomimobiilin arvio Galaxy Note 10+ -puhelimesta: ARVOSTELUSSA SAMSUNG GALAXY NOTE10+ – MAHTAVIA OMINAISUUKSIA HUIPPUHINNALLA, luettavissa: <https://suomimobiili.fi/arvostelussa-samsung-galaxy-note10/> Kirjoittanut: Eero Salminen

Mikrobitin arvio Galaxy Note 10 -puhelimista: Vuosi 2019, 9. numero, sivut 32. – 33.

Muropaketin arvio Gigabyte RTX 2080 Super Gaming OC -näytönohjaimesta: Testi: Gigabyte RTX 2080 Super Gaming OC -näytönohjain – Mainio perusversio Super-luokkaan, luettavissa: <https://muropaketti.com/tietotekniikka/testi-gigabyte-rtx-2080-super-gaming-oc-naytonohjain-mainio-perusversio-super-luokkaan/> Kirjoittanut: Aleksi Pakkala

IO-Techin arvio GeForce RTX 2080 Super -näytönohjaimesta: Testissä NVIDIA GeForce RTX 2080 Super, luettavissa: <https://www.io-tech.fi/artikkelit/testissa-nvidia-geforce-rtx-2080-super/> Kirjoittanut: Sampsa Kurri

Mikrobitin artikkeli näytönohjaimista, jossa mukana GeForce RTX 2080 Super: Kilpailun käryä ilmassa: Vuosi 2019, 9. numero, sivut 14-23, kirjoittanut: Aleksi Vähämaa

Muropaketin arvio Huawei Matebook D14 -kannettavasta: Testi: Huawei Matebook D 14 – Tyyliiltään tuttu ja akkukestoltaan mainio kannettava on varustettu kätevällä sormenjälkikijalla ja hintakin on kohdillaan, kirjoittanut: Kai Taipale, luettavissa: <https://muropaketti.com/tietotekniikka/testi-huawei-matebook-d-14-kannettava/>

Suomimobiilin testi Huawei Matebook D 14- ja D 15 -kannettavista: TESTISSÄ HUAWEI MATEBOOK D 14 JA D 15 -KANNETTAVAT TIETOKONEET – LOISTAVIA VAIHTOEHTOJA ERITYISESTI OPISKELIJOILLE <https://suomimobiili.fi/testissa-huawei-matebook-d-14-ja-matebook-d-15/> Kirjoittanut: Eero Salminen

Mobiili.fi:n arvio Matebook D 15 -kannettavasta: Arvostelussa 699 euron Huawei Matebook D 15” -lappäri: Hyvä vaihtoehto toimistokäyttöön tai opiskelijalle, kirjoittanut Petri Tapala, luettavissa: <https://mobiili.fi/2020/02/23/huawei-matebook-d-15-testi/>